

Jacht geopend op schaarse vakman

In een mum van tijd slaat de economie om. In de metaalbewerking lopen ze al voorop met een olopend tekort aan geschikte vaklui.

JOB WOUTD

HAARLEM — 'Vlak voor de bouwvak willen we alvast vijftien tot twintig elektromonteurs voor de utiliteitsbouw op contract hebben', zegt Mark Wind, rayonmanager bij uitzendbureau Randstad Techniek. Concreet werk hebben we voor deze mensen niet voorhanden, paar we verwachten na de bouwvak veel vraag en dan willen we onze klanten niet teleurstellen.'

'Natuurlijk neem ik een risico, als er geen belangstelling voor deze monteurs blijkt te zijn. Maar stel je voor dat ik ze niet heb. Dan stap de klant naar de concurrent omdat ik geen geschikte mensen kan leveren. Die kans is veel groter.'

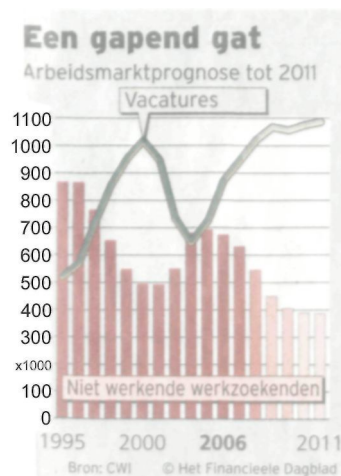
Op de arbeidsmarkt van 2006 behoort een gokje weer tot de mogelijkheden. Want stel je voor dat er vandaag op de Albert Cuypmarkt in Amsterdam alleen aardappelen te koop zouden zijn. Misschien nog wat tomaten, appels en een verdwaalde banaan. Degene die opeens een mooie bos wortelen vindt, wint een lot uit de loterij.

Met ruim 600.000 werklozen klinkt het misschien vreemd, maar op sommige delen van de Nederlandse arbeidsmarkt begint het op zo'n uitgekilde Albert Cuyp te lijken. En de ontwikkeling gaat snel: binnen een jaar zal de vraag in een aantal sectoren het aanbod ruimschoots overtreffen.

Neem de metaalbewerking. Ervaren machinebankwerkers, loodgieters of frezers, ze lijken nu al amper meer te krijgen. Sommige installatiebedrijven zetten bij hun pffertes extra hoog in. Zij willen de klant te vriend houden maar hopen door personeelsgebrek de order vooral niet binnen te halen.

Het laatste nieuws komt van ruim honderd metaalbewerkingen in West-Brabant en Tholen. Via een advertentie in hun plaatselijke krant schreeuwen zij om vakkrahen en jongeren die het vak willen leren. ,

De temperatuur op de arbeids-

markt loopt op. Voor technische beroepen is de koortshoogte dichtbij, zo leert een kijkje in de keuken bij de Haarlemse vestiging van Randstad Techniek. 'We moeten nu veel vaker nee verkopen', stelt intercedent Ewoud de Haan. Als bewijs laat hij op zijn pc-scherm het aanbod zien van beschikbare kandidaten en de opgelopen vraag vanuit het bedrijfsleven. Aantallen mogen we uit concurrentieoverwegingen niet noemen. Maar het verschil ligt al snel een factor vier uit elkaar. Eén vacature staat al open sinds oktober vorig jaar.

De behoefte aan personeel kan ook leiden tot opmerkelijke bedrijfsongevallen. Zo zou kandidaat Wilco deze ochtend op gesprek moeten bij een van de grotere klanten. Voor een vakantiebaan, inclusief auto van de zaak. 'Waar is hij?' zegt intercedente Floor van Coenen als blijkt dat hij niet is komen opdagen. Na enig heen en weer getelefoneer, komt de oplossing. 'Wilco rijdt vandaag op de vuilniswagen. Hij was door

'We moeten vaker nee verkopen aan onze klanten'

een collega van mij hiervoor benaderd en had tegen hem niet gezegd dat hij niet beschikbaar was.'

Al in de middag dient zich een alternatieve kandidaat aan, in de vorm van de 26-jarige informatiicastudent Behrad. 'Ik heb al twee jaar vakantiebanen voor Randstad gedaan. Dat is nooit een probleem geweest. Een bijbaan vinden is lastiger. Dan hebben ze toch liever iemand die voltijs kan werken en ervaring heeft.'

De werkgevers zullen hun eisen voor nieuw personeel neerwaarts moeten bijstellen. Economische groei en de aankomende pensionering van de eerste babyboom-lichting doen de alarmbellen op de arbeidsmarkt rinkelen. Zodra een specifieke bedrijfstak of beroepsgroep geen aantrekkingskracht blijkt te hebben op jong talent, gaan de sirenes helemaal loeien. Veel sneller dan bij de vorige economische oplevingen ontstaan er krapttes.

Cor Jacobi van het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) is als hoofd van het kennisteam verantwoordelijk voor de arbeidsmarktstudies van het voormalige arbeidsbureau. Zijnjongste analyse laat er geen misverstand over bestaan: binnen eenjaar lijkt de Nederlandse arbeidsmarkt weer op die van begin deze eeuw. In sommige sectoren en voor sommige beroepen zal de vraag weer aanzienlijk groter zijn dan het aanbod. 'Dat is de huidige dynamiek van de arbeidsmarkt', stelt Jacobi nuchter vast. 'In 2003 ging het precies de andere kant op, met ruim 130.000 werkzoekenden erbij.'

Cijfers heeft Jacobi volop, met uitsplitsingen ook naar regio's en

Een leerling-lasser aan het werk. De kans op werkloosheid na de opleiding is vrijwel nihil

FOTO JAN LANKVELD/HH

sectoren. Maar de meest duidelijke trends zijn simpelweg terug te lezen in de landelijke ontwikkeling van het aantal vacatures en het aantal werklozen. Het aantal vacatures groeit binnen een jaar naar een miljoen. Dat is net zo veel als het nationale record in 2000. Het aantal werklozen in de CWI-bestanden daalt tot een half miljoen, ook vergelijkbaar met 2000.

Maar de arbeidsmarkt gaat verder knellen dan bij de laatste hoogconjunctuur. Het aantal beschikbare werklozen daalt verder en er ontstaan meer vacatures. Bij een ongewijzigd personeelsaanbod loopt de Nederlandse economie in deelssectoren tegen forse tekorten aan. Jacobi: 'We lopen aan het einde van de prognoseperiode in 2011

tegen de grenzen aan.'

Neem ook hier de productie- en onderhoudsfuncties, zoals die zich in de industrie, de bouw en de handel aandienen. De banengroei is niet eens zo gek groot, maar hier spelen de uitval van oud personeel en de geringe aantrekkingskracht op jongeren de sector parten. De komende jaren verwacht het CWI in deze functies een banengroei van grofweg 25.000 per jaar. Daar staat een dalende beroepsbevolking van bijna 40.000 per jaar tegenover.

Alleen door de bakens te verzetten, kan de dreigende krapte worden tegengegaan. Extra herintreders, langer doorwerkende ouderen of een 'blik Polen' zijn dan de meest gehoorde alternatieven.

Gebeurt er niks, dan blijft het aantal vacaturestop een hoog niveau staan. 'Werknemers veranderen misschien wel veel van baan, maar de vacatures cirkelen rond', stelt Jacobi.

Bij metaalbewerker Eurotech in Venlo heeft directeur Wim Noorman gekozen voor een onorthodoxe maatregel. Hij heeft onder de naam Techwork zelf een uitzendorganisatie opgericht, die Oost-Europese vaklui naar Nederland moet zien te halen. De eigen vestiging van Eurotech in Slowakije biedt een mooie uitvalsbasis voor de werwing.

'Iedere Slowaak die ik hier in Venlo kan laten werken, levert twee andere arbeidsplaatsen in Nederland op', meent Noorman.

'De Amerikanen laten toch ook de Mexicanen voor lage lonen werken? Ik maak me er boos over dat Nederland en sommige andere landen dat proberen tegen te houden. Voor de combinatie van oost en west is Europa bedoeld.'

Ralph Righton, afkomstig van uitzendbureau Dactylo, zet de nieuwe activiteit van Eurotech mede op. Hij hoopt binnen een jaar zeker honderd Oost-Europeanen te kunnen plaatsen, bij zowel het moederbedrijf als bij andere opdrachtgevers in Nederland. Als de markt echt vrij wordt, zal dat aantal snel verdubbelen tot tweehonderd. 'Het zal nog moeilijk worden om geschikte mensen te vinden.'

Op de Randstad-vestiging in Haarlem melden zich intussen kandidaten voor een intake-gesprek. Een 56-jarige metaalbewerker spreekt met Ewoud de Haan over zijn kansen. Hij is na het faillissement van zijn eerste en enige werkgever nu twee jaar werkloos. Ondanks zijn 39-jarige ervaring

'Ik kan het salaris vragen dat ik wil verdienen'

kwam hij de afgelopen periode niet verder dan een mislukt reïntegratietraject. 'Ze vinden me te oud en te duur.'

Toch ziet De Haan mogelijkheden voor tijdelijk werk. 'Zijn leef tijd is niet het probleem', zegt hij achteraf. 'Wat wel lastig kan zijn, is de beperkte hoeveelheid kwalificaties. Maar ik denk dat we wat kunnen vinden.'

Later in de middag komt Julius, een 28-jarige hts-student Bouwkunde, bij Floor van Coenen de papieren in orde maken voor zijn nieuwe tijdelijke baan. Vier maanden in de werkvoorbereiding bij een plaatselijke toeleverancier voor de auto-industrie. 'Het is mooi om in de praktijk meer te weten te komen over geautomatiseerde snijprocessen. Bovendien kan ik zo sparen voor volgend studiejaar', zegt hij. 'Studeren in Amsterdam is duur.'

De banen heeft Julius voor het uitzoeken. Het uitzendbureau aan de overkant van de straat wilde hem ook al vastleggen. En zijn huidige vakantiebaan heeft hij opgezegd, 'omdat die inhoudelijk niet helemaal beviel. Deze nieuwe betaalt bovendien een stuk beter. 'In vergelijking met een aantal jaren terug merk ik dat werkgevers er anders inzitten. Ik kan vragen wat ik wil verdienen.'

En als straks de studie is voltooid, moet een volwaardige baan snel zijn te bemachtigen, denkt Julius. 'Je hoort op het Journaal over dreigende tekorten aan technisch personeel. En nu heb ik toch zo een aardige baan. Dat geeft voldoende vertrouwen om verder te gaan met de studie. Je zit niet voor niets tot 's avonds laat achter je pc.'